

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22		
No	Data	Jenis Polisemi					Bentuk Satuan Lingual					Tipe Hubungan Makna Polisemi										Keterangan		
		V			Nm	Adj	Dsr	Trn			Fr	Dr	Pf								Ms			
		Vp	Vs	Vk				Af	R	M			Ak	Akt	Ap	Akl	Ask	Akk	As	Atk				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1	a. Kaping limane luwih akeh menehi katimbang nampa. (DL: 47: 34/22/1/11) b. Bupati Bantul ny. Hj. Sri Surya Widati nalika nampa tamu 36 Duta Besar dalah rombongan paweh sambutan. (DL: 28:41/12/3/11)	✓						✓															✓	Makna : (a) ‘menerima’ dan (b) ‘menyambut’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefiks : {N/n-} + <i>tampa</i> = <i>nampa</i>) Makna sentral: ‘menerima’ Makna sampingan: ‘menyambut’
2.	a. Mesthi wae kanyatan ngono njalari saya rusake masarakat Indonesia saiki. (DL: 4: 31/1/1/11) b. Mergane sing adat yen ana tawuran antarane kelompok lan bentrok bisa nuwuhake rusake bangunan, rusake barang lan fasilitas umum. (DL: 4: 51/21/5/11)					✓	✓																✓	Makna: (a) ‘terpecah belahnya’ dan (b) ‘rusaknya’. Jenis : polisemi adjektiva. Bentuk : turunan (sufiks : <i>rusak</i> + { <i>e</i> } {N/n-} = <i>rusake</i>) Makna sentral: ‘rusaknya’ Makna sampingan: ‘terpecah belahnya’.
3.	a. Kekalahan tetandingan ing final babak sepisan iki ora wurunga dadi sanggan abot tumrap sward Indonesia krana kudu kuwawa menang 4-0 utawa 5-0 supaya kuwawa mboyong Piala AFF 2010.					✓	✓																✓	Makna : (a) ‘berat’, sedangkan (b) bermakna ‘parah’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : dasar karena belum mendapat imbuhan. Makna sentralnya ‘berat’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	(DL: 5: 32/8/1/11) b. Rehap 21 bangunan sekolah swasta sing rusak abot karena lindhu gedhe ing Kab. Gunungkidul, Bantul lan Sleman taun 2006 kepungkur sing ditindakake PMI wus rampung. (DL: 28: 35/29/1/11)					✓	✓														✓	Makna sampingan : pengembangannya 'parah'.
4.	a. Kala semana sasi Sura sawise njamasi pusaka supaya teka ing Gedhong Jene keratin. (DL: 47: 34/22/1/11)				✓						✓				✓							Makna : 'hari pada bulan Sura'. Jenis : polisemi nomina Berbentuk : frase (gabungan dua kata <i>sasi</i> 'bulan' dan <i>Sura</i> 'Sura'). Tipe asosiatif kontiguitas spasial : secara figuratif untuk menunjuk hari yang lazim berkaitan dengannya.
4.	a. Wis mesthi kanyatan ngene iki uga nggawa urusan sing ala. (DL: 5: 31/1/1/11) b. Pembangunan ekonomi bangsa Indonesia sing kena diarani wis kasil nggawa sembarang kemajuan ing sadhengeh babagan penguripane bangsa jebul uga nggeret tuwuhe tatanan lan sikep-sikep masarakat sing materialistis. (DL: 5: 31/1/1/11)	✓						✓													✓	Makna : (a) 'membawa' dan (b) 'memuat'. Jenis : polisemi verba perbuatan. ✓ Bentuk : turunan (prefiks : {N/ng-/} + <i>gawa</i> = <i>nggawa</i>) Makna sentral: 'membawa'. Makna sampingan: 'memuat'.
5.	a. Pembangunan ekonomi bangsa Indonesia sing kena diarani wis kasil nggawa sembarang kemajuan ing sadhengeh babagan penguripane bangsa jebul uga nggeret tuwuhe tatanan lan sikep-sikep masarakat				✓			✓													✓	Makna : (a) 'membawa' dan (b) 'memuat'. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : turunan (prefiks : {N/ka-/} + <i>asil</i> = <i>kasil</i>) Makna sentral: 'berhasil'.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>sing materialistis. (DL: 5: 31/1/1/11)</i> b. Mula yen sembarang wis diukur kanthi ukuran “ekonomi” kaya-kaya ana benere anggepan undhake “nilai kehidupan” mau katon yen wis kasil ngatonake gebrak sing kegawa saka undhake tatanan ekonomi masarakat. (DL: 5: 31/1/1/11)				✓			✓													✓	Makna sampingan: ‘sukses’.
6.	a. Lan bakal nerak ing omahe penduduk. (DL: 48:40/5/3/11) b. Miturut Presiden SBY, para garwa Bupati lan Walikota sing dha njago dadi calon pemimpin dhaerah mau, ora kok ateges nerak aturan. (DL: 5:33/15/1/11)			✓				✓													✓	Makna : (a) ‘menabrak’ dan (b) ‘melanggar’ ✓ Jenis : polisemi verba keadaan Berbentuk : turunan (prefiksasi ({N-/n-/} + <i>terak</i> = <i>nerak</i>). Makna sentralnya : ‘menabrak’ Makna sampingan: ‘melanggar’.
7.	a. Kaya adat saben taun anyar nuwuhake pangarep-arep anyar. (DL: 4: 33/15/1/11) b. Kaya adat saben taun anyar nuwuhake pangarep-arep anyar. (DL: 4: 33/15/1/11)					✓	✓														✓	Makna : (a) ‘awal’ dan (b) ‘baru’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : dasar Makna sentral: ‘baru’ ✓ Makna sampingan: ‘awal’
8.	a. Pancen wilayah ing kaloro pedukuhan kasebut adoh saka dalan gedhe karana ndadak kudu ngliwati hutan duweke negara sing jembar. (29:37/12/2/11) b. Lan sing ketir-ketir uga ana mergane nganggo dalan sing kurang jujur				✓		✓														✓	Makna : (a) ‘jalan’ dan (b) ‘cara’ Jenis : polisemi nomina Berbentuk : dasar Makna sentral: ‘jalan’ Makna sampingan : ‘cara’.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>mau. (5:39/26/2/11)</i>																					
9.	a. <i>Lelandhesan Tragedi Darfur iki mula Makamah Kejahatan Internasional (ICC) ngetokake layang prentah kanggo nyekel Bashir (Selasa, 3 Maret 2009) sing dinuga nindakake kejahatan perang ing Darfur, Sudan iring Kulon. (DL: 6: 32/8/1/11)(dt 03)</i> b. <i>Penguwasa Mesir Presiden Muhammad Hosni Mubarak sing nyekel panguasa wiwit taun 1981 tetep langgeng nglungguhi kursi presiden liwat referendum taun 1981, 1987, 1993, 1999, lan 2005. (DL: 6: 37/12/2/11) (dt 03)</i>	✓						✓													✓	Makna : (a) ‘menangkap’ dan (b) ‘memegang kendali’ Jenis : polisemi verba perbuatan Berbentuk: turunan (prefiksasi ({N-/ny-/} + cekel = nyekel). Makna pengembang: (1) ‘memegang kendali’ dan makna pengembanganya (2) ‘menangkap’.
10.	a. <i>Mangka undhaking pangan lan keperluan urip liyane ora bakal bisa nututi karo undhaking penduduk. (DL: 4: 34/22/1/11)</i> b. <i>Mangka undhaking pangan lan keperluan urip liyane ora bakal bisa nututi karo undhaking penduduk. (DL: 4: 34/22/1/11)</i>					✓		✓													✓	Makna : (a) ‘naiknya’ dan (b) ‘bertambahnya’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : turunan (sufiks : undhak + {-ing} = undhaking) Makna sentral: ‘baru’ Makna sampingan: ‘bertambahnya’
11.	c. <i>Kaping limane luwih akeh menehi katimbang nampa. (DL: 47: 34/22/1/11)</i> d. <i>Bupati Bantul ny. Hj. Sri Surya Widati nalika nampa tamu 36 Duta</i>	✓						✓													✓	Makna : (a) ‘menerima’ dan (b) ‘menyambut’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (sufiks : {N/n-/} + tampa = nampa)

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>Besar dalah rombongan paweh sambutan. (DL: 28:41/12/3/11)</i>																						Makna sentral: 'menerima' Makna sampingan: 'menyambut'
12.	a. <i>Sateruse bisa nggawa aspirasi rakyat Jogjakarta, kanthi mangkono Gubernur DIY kapilih bisa nuhoni kecarepane rakyat Jogjakarta. (DL: 46: 34/22/1/11)</i> b. <i>Para kawula mau anggone teka nyalurake aspirasine ono sing nggawa gendera lan spandhuk. (DL: 47: 34/22/1/11)</i>	✓						✓														✓	Makna : (a) 'menyalurkan' dan (b) 'membawa'. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (sufiks : {N/ng-/} + gawa = nggawa) ✓ Makna sentral: 'membawa' Makna sampingan: 'menyalurkan'
13.	a. <i>Mung sing cetha, sing paling ndrawasi yen nganti pemerintah kleru tumindak, bisa-bisa dadi ttuwuh kerusuhan kegawa saka weteng luwe. (DL: 4: 35/29/1/11)</i>				✓						✓												Makna : (a) 'digunakan untuk mewakili semua hal yang berhubungan dengan weteng luwe'. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frase (gabungan kata weteng 'perut' dan luwe 'lapar'). Asosiatif sebagian- keseluruhan : kata weteng luwe digunakan untuk mewakili semua hal yang berhubungan dengan kemiskinan yakni: penderitaan, kelaparan, kesakitan, kesengsaraan, dan lain sebagainya.
14.	a. <i>Sawise nampa rombongan, banjur diwenehi penjelasan seka Kabag Pemerintahan Desa Kabupaten Sleman Drs. Djoko Supriyanto ing babagan potensi wilayah Kabupaten Sleman, carane ningkatake Pendapatan Asil Daerah (PAD),</i>		✓					✓														✓	Makna : (a) 'menyambut' dan (b) 'menerima'. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefiks : {N/n-/} + tampa = nampa) Makna sentral: 'menerima' Makna sampingan: 'menyambut'

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>carane ningkatake ekonomi masarakat lan liya-liyane terus mriksani kagiatan ing lapangan. (DL: 29: 34/22/1/11)</i> b. Saben penderita cacat nampa bantuan gedhene 750.000,00. (DL: 29: 34/22/1/11)		✓					✓													✓	
15.	a. Nanging nalikane methungul ana wawancara karo wartawan lan televise, kayane dadi pahlawan sing mbela kepentingan rakyat. (DL: 5: 36/5/2/11) b. Mula banjur methungul wong-wong kreatif sing dha nggambar ana tengah sawah. (DL: 5: 36/5/2/11)			✓				✓													✓	Makna : (a) ‘muncul’ dan (b) ‘menampakkan diri’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefiks : {N/me-/} + <i>thungul</i> = <i>methungul</i>) ✓ Makna sentral: ‘muncul’ Makna sampingan: ‘menampakkan diri’
16.	a. Mung wae sing isih ngugemi kasusilan kayane tetep nyekel paugeran lan peling yen wanita lan bandha, bisa gawe mulya. (DL: 4: 36/5/2/11) b. Yen durung bisa nyekel kabeh wong-wong sing kesangkut ing bab mau, pulisi mesthi durung bisa turu kanthi kepenak. (DL: 5:43/26/3/11)	✓						✓													✓	Makna : (a) ‘memegang’ dan (b) ‘menangkap’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefiks {N/ ny--/} + <i>cekel</i> = <i>nyecekel</i>) ✓ Makna sentral: ‘memegang’ Makna sampingan: ‘menangkap’
17.	a. Bebarengan iku Libya digempur Koalisi Kulonan lan Arab ingga kahanane bisa ngemperi Irak sing diserbu Koalisi taun 1991 lan 2003 sarta Afghanistan taun 2001. (DL: 6:45/9/4/11)				✓			✓							✓							Makna: semua negara yang menjadi sekutu negara Barat. Jenis : polisemi nomina Bentuk : turunan (sufiks: <i>kulon</i> + {-an} = <i>kulonan</i>) Asosiatif kontiguitas spasial: menunjukkan subtansi-subtansi yang

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
																							berkaitan dengan kata <i>kulonon</i> .
18.	a. <i>Bashir sing nglungguhi kursi Presidhen taun 1993 sawise nindakake kudeta (ngrebut penguwasa) saka tangane Presidhen Sadeg al-Mahdi sawise nyekel panguwasa Bashir saya keras ngadhepi pemberontak ing Sudan Kidul sing pengin misah ngedegaken negara dhewe. (DL: 6: 32/8/1/11)</i> b. <i>Kejaba iku guru-guru sing nyekel utawa mulang wulangan kang dianggo UN yaiku basa Indonesia, Bahasa Inggris, Matematika lan IPA dadi mundhak regane. (DL: 4: 37/12/2/11)</i>	✓					✓															✓	Makna : (a) ‘menangkap’ dan (b) ‘memegang’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefiks : {N/ ny--/} + <i>cekel</i> = <i>nyecekel</i>) Makna sentral: ‘memegang’ Makna sampingan: ‘menangkap’
19.	a. <i>Yakuwi artis penyanyi sing wektu iki lagi ana jeron pakunjaran merga dadi dakwah ing Pengadilan Negeri Bandung Jabar. (DL: 4: 36/5/2/11)</i> b. <i>Perkara jeron batin ora seneng lan ora setuju, nanging tetep wajib melu ngupaya murih umat lan masyarakat bisa tentrem. (DL: 5: 38/19/2/11)</i>					✓		✓														✓	Makna : (a) ‘di dalam’ dan (b) ‘dilubuk’. Jenis: polisemi adjektiva. Bentuk : dasar Makna sentral: ‘di dalam’ Makna sampingan: ‘dilubuk’
20.	a. <i>Teror bom sing dumadi minggu kepungkur ingga gawe tatu abot petugas kepulisian, durung mendha. (DL: 5: 44/2/4/11)</i> b. <i>Saiki, sing dadi pitakonan apa kerepe sing gawe bom lan sing kirim</i>	✓					✓															✓	Makna : (a) ‘menyebabkan’ dan (b) ‘membuat’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk: dasar Makna sentral: ‘membuat’ Makna sampingan: ‘menyebabkan’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>bom buku? (DL: 5: 44/2/4/11)</i>																						
21.	a. Ewon bangunan mobil, pesawat terbang, keli menyang segara mbarengi mubale geni ngobong pabrik lan kilang minyak sarta ditututi njebluge pembangkit listrik sing tenaga Nuklir (PLTN) Fukushima Daichi ing Okumamachi, Prefektur Fukushima (Setu, 12 Maret 2011) (DL: 6:43/26/3/11) b. Jalil uga njaluk supaya sawise loyalis Khadafi mundur banjur diadani “zona larangan terbang” kanggo nyegah pesawat-pesawat tempur loyalis ngebomi papan nglumpuke demonstiran lan pasukan anti Khadafi sing munjer ing brnghazi wiwit njebluge Revolusi Libya 17 Februari 2011. (DL: 6:45/9/4/11)			✓				✓														✓	Makna : (a) ‘meledak’ dan (b) ‘munculnya’ Jenis : polisemi verba keadaan Berbentuk: turunan (simulfiks ({N-/n-/} + <i>jebluge</i> + {-e} = <i>njebluge</i>). Makna sentral : ‘meledaknya’ Makna pengembangan : ‘munculnya’.
22.	a. Paling mung gawe cacat. (DL: 5: 44/2/4/11) b. Upama dianggep mung gawe teror, nuwuhake rasa wedi ing tengah masarakat mligine sing rumangsa “tokoh” utawa sing rumangsa pemimpin. (DL: 5: 44/2/4/11) c. Sing nyata wae, terror bom buku mau kejaba nuwuhake rasa wedi uga wis kasil gawe repote kepulisian.	✓					✓															✓	Makna : (a) ‘menyebabkan’, (b) ‘melakukan’ dan (c) ‘membuat’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : dasar Makna sentral: ‘membuat’ Makna sampingan: ‘menyebabkan’ dan ‘melakukan’.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	(DL: 5: 44/2/4/11)																						
23.	a. Dhalang kondhang Ki Mantep Soedarsana Solo Jawa Tengah (8/11) nelakake jebul wayang-wayang koleksi Museum Radyapustaka Solo akeh sing palsu. (DL: 4:38/19/2/11) b. Meneng-meneng pulisi mesthi terus mburu lan bakal kelakon miyak sapa dhalang teror bom iki. (DL: 5: 44/2/4/11)				✓		✓															✓	Makna : (a) ‘orang yang menjalankan wayang’ dan (b) ‘orang yang mengorganisir’. Jenis : polisemi nomina Bentuk : dasar (tidak mendapat imbuhan apapun) ✓ Makna sentral: ‘orang yang menjalankan wayang’ Makna sampingan: ‘orang yang mengorganisir’.
24.	a. Teror bom sing dumadi minggu kepungkur ingga gawe tatu abot petugas kepulisian, durung mendha. (DL: 5: 44/2/4/11)				✓		✓								✓								Makna : (a) ‘hari pada satu minggu’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : dasar (tidak mendapat imbuhan apapun) Asosiatif kontiguitas spasial: secara figuratif menunjukkan hari yang lazim berkaitan dengan hari selama seminggu
25.	a. gedhung bioskop ora bisa urip. (DL: 4:40/5/3/11) b. Marto Ali (Alm) tugase kala isih urip ing bagean pengairan PU kota Yogyakarta. (DL: 47:44/2/4/11)		✓				✓															✓	Makna : (a) ‘berjalan’ dan (b) ‘hidup’ Jenis : polisemi verba proses ✓ Bentuk : dasar Makna sentral : ‘hidup’ Makna pengembangan: ‘berjalan’.
26.	a. Bupati Bantul ny. Hj. Sri Surya Widati nalika nampa tamu 36 Duta Besar dalah rombongan paweh sambutan. (DL: 28:41/12/3/11) b. Takane 36 Duta Besar kasebut nuduhake anane rasa kapercayaan	✓						✓														✓	Makna : (a) ‘menyambut’ dan (b) ‘mendapat’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefik: {N/n-/} + <i>tampa</i> = <i>nampa</i>) ✓ Makna sampingan: ‘mendapat’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>lan kekeluargaan ing antarane bangsa-bangsa, mliginipun nalika ana salah sijine bangsa kang lagi nampa musibah banjur padha mbiyantu kayata nalika ana lindhu ing Bantul sarta erupsi Merapi ing Sleman wektu kapungkur. (DL: 28:41/12/3/11)</i>																						Makna sampingan: ‘menyambut’.
27.	<i>a. Gepokan karo tingkahe pemimpin kenyung iki, Almarhum presiden Amerika Serikat Ronald Wilson Reagan (1981-1989) krana jengkele marang Moammar Khadafi menehi sebutan “asu edan” saka Afrika Lor. (DL: 6:42/19/3/11)</i>				✓						✓										✓		Makna : (a) ‘sifat dan perilaku Moammar Khadafi seperti anjing gila yakni bersifat merugikan dan berperilaku tidak baik’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frase (gabungan kata <i>asu</i> ‘anjing’ dan <i>edan</i> ‘gila’). Asosiatif atributif keseluruhan: sifat dan perilaku Moammar Khadafi seperti anjing gila yakni bersifat merugikan dan berperilaku tidak baik
28.	<i>a. Wanita ayu kang yuswane wis nyedhaki ‘kepala pitu’ iki isih kalebu trah HB II, senajan yuswane wis ora mudha maneh nanging pasuryane katon seger lan sehat. (DL: 29:51/21/5/11)</i> <i>b. Mila kathah tiyang saking negari manca sami ngluru bab kabudayan Jawi, mangga para kawula mudha sampun ngantos kalah kaliyan tiyang sanes. (DL: 29:51/21/5/11)</i>					✓	✓					✓											Makna : (a) ‘muda’ dan (b) ‘remaja’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : dasar Derivasi nol : (a) adjektiva, sedangkan (b) nomina konkrit yang diturunkan dari adjektiva.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
29.	a. Mula kelakon minggu-minggu iki ing dhaerah yogya wis wola-wali ana rampog sing tumindak ngrebut dhuwit nasabah saka bank. (4:04/25/6/11) b. Ora mung ngrebut dhuwit, malah uga ngrebut nyawane si nasabah sing dhuwite dirampok. (4:04/25/6/11)	✓						✓														✓	Makna : (a) ‘merebut’ dan (b) ‘merenggut’ Jenis : polisemi verba perbuatan Bentuk : turunan (prefiksasi ({N-/ng/} + <i>rebut</i> = <i>ngrebut</i>). ✓ Makna sentral : ‘merebut’ Makna pengembangan: ‘merenggut’.
30.	a. Mula seragam marang para kadet sing arep bali liburan iki mujudkake panantang marang pemerintah Pakistan sing dianggep mung macan ompong. (DL: 6:01/4/6/11)				✓						✓											✓	Makna : ‘sifat dan prilaku seperti macan ompong’. Jenis : polisemi nomina Bentuk: frase (gabungan kata <i>macan</i> ‘harimau’ dan <i>ompong</i> ‘tidak bergigi’. Tipe asosiatif atributif keseluruhan : menunjuk sifat dan prilaku seperti harimau ompong.
31.	a. Kejaba iku uga di adani kirabBudaya kang dilombakake kang pasartane kabeh desa lan sekolahan kang ana Kecamatan Prambanan. (47:04/25/6/11)				✓			✓							✓								Makna : ‘murid-murid sekolah’. Jenis : polisemi nomina Berbentuk : turunan (sufiksasi (<i>sekolah</i> + {-an} = <i>sekolahan</i>). Tipe asosiatif kontiguitas spasial : secara figuratif untuk menunjuk orang-orang yang lazim berkaitan dengannya.
32.	a. Salah sawijine conto jroning mbangun pager bumi 2 makam kasebut saben KK (Kepala keluarga) ing 6 padukuhan (750 KK) ngadani swadhaya Rp 20.000,- ateges dhana sing mlebu wetara Rp 15 yuta. (DL: 29:42/19/3/11)			✓				✓														✓	Makna : (a) ‘masuk’ dan (b) ‘termasuk’. Jenis : polisemi verba keadaan. Bentuk : turunan (prefik: {N/m-/} + <i>lebu</i> = <i>mlebu</i>) Makna sentral: ‘masuk’ Makna sampingan: ‘termasuk’.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>b. Manut palaporane ketua Posyandu Lansia “Wreda Pratama” Mary Erwandari, warga kang wis mlebu umur lansia (60 taun mandhuwur) ing Dusun Kalirandu nyandhak 200 wong. (DL: 29:42/19/3/11)</i>			✓				✓														✓	
33.	<i>a. Menawa limbah merkuri wis gawe regede banyu panguripan ing wektu kang dawa, kang nyebabake tuwuhe lelara. (DL: 33:42/19/3/11)</i> <i>b. Ora iku wae uga bisa nuwuhake tuwuhe kualitas keturunan kang sipate ajeg. (DL: 33:42/19/3/11)</i>			✓				✓														✓	Makna : (a) ‘timbulnya’ dan (b) ‘tumbuhnya’. Jenis : polisemi verba keadaan. Bentuk : turunan (sufiks: <i>tuwuh</i> + { - <i>e</i> }= <i>tuwuhe</i>) Makna sentral: ‘tumbuhnya’ Makna sampingan: ‘timbulnya’.
34.	<i>a. Diwiwiti taun 1970 nalika Khadafi mrentahake pulisi lan pasukan keamanan Komite Rakyat nyekel lan nganiyaya atusan aktifis sing dianggep njegal panguwasane. (DL: 6:42/19/3/11)</i>	✓						✓						✓									Makna : ‘menunjuk tindakan meruntuhkan kekuasaan Khadafi’. Jenis : polisemi verba perbuatan Bentuk : turunan (prefiksasi ({ <i>N-/n-/</i> } + <i>jegal</i> = <i>njegal</i>). Tipe asosiatif kontiguitas temporal karena menunjuk tindakan meruntuhkan kekuasaan Khadafi.
35.	<i>a. Senajan ngono, tetep wae ana kurban sing nyandhang tatu abot yakuwi sawijining perwira pulisi (Kasatreskrim) lan sawijining anggota Polres Jakarta Timur, uga Satpam studio Radio Swasta BR68. (DL: 5:43/26/3/11)</i> <i>b. Petugas sing nampa kiriman curiga, buku kok abot. (DL: 5:43/26/3/11)</i>					✓	✓															✓	Makna : (a) ‘parah’ dan (b) ‘berat’. Jenis : polisemi adjektiva. Bentuk : dasar Makna sentral: ‘berat’ Makna sampingan: ‘parah’.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
36.	a. Pabrik rokok pajege uga gedhe, nek ditutup negara ya rugi gedhe. (DL: 5:6/0/7/11) b. Pabrik rokok pajege uga gedhe, nek ditutup negara ya rugi gedhe. (DL: 5:6/0/7/11)					✓	✓															✓	Makna : (a) ‘mahal’ dan (b) ‘banyak’. Jenis : polisemi adjektiva. Bentuk : dasar ✓ Makna sampingan: ‘mahal’ Makna sampingan: ‘banyak’.
37.	a. Luwih 1 yuta gegaman diedum marang rakyat kanggo nglawan. (DL: 6:45/9/4/11)				✓				✓									✓					Makna : ‘<i>gegaman</i> mengacu ke referen yang lebih luas yaitu senapan, rudal, teng dan lain sebagainya’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : turunan (reduplikasi) Asosiatif sebagian-keseluruhan : <i>gegaman</i> yang mempunyai makna ‘senjata’, akan tetapi mengacu ke referen yang lebih luas yaitu senapan, rudal, bom, dan lain sebagainya.
38.	a. Ing tengah krisis keuangan lan sakehe kepala Negara, AS tetep survive kanggo meleng marang jatine karep ngrampung Al Qaeda sing dadi sumbere sangsara Rakyat AS. (DL: 6:01/4/6/11) b. Wanita ayu kang yuswane wis nyedhaki kepala pitu’ iki isih kalebu trah HB II, senjata yuswane wis ora mudha maneh nanging pasuryane katon seger lan sehat. (DL: 29:51/21/5/11)				✓		✓															✓	Makna : (a) ‘pemimpin negara’ dan (b) ‘untuk menyebut angka depan umur’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : dasar Makna sampingan: ‘pemimpin negara’ ✓ Makna sampingan: ‘untuk menyebut angka depan umur’.
39.	a. Industrialisasi lan konsumerisme sing nganut gaya urip Kulonan (Barat) krana kaprabawan	✓							✓													✓	Makna : (a) ‘mengikuti’ dan (b) ‘menganut’. Jenis : polisemi verba perbuatan.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>kawicaksanaan cak-cakane ekonomi komunis-kapitalis dianggep bisa mbebayani tumrap bangsa Cina sing isih gondhelan kenceng “adat ketimuran”. (DL: 6:46/16/4/11)</i> b. <i>Jalaran budaya Kulonan sing ngenuh paham kebebasan (liberal) lan “keakuan” (individualis) dianggep kurang trep ditandhing budaya Wetan (budaya Timur) sing nengenake rasa karohanen (religious) lan sarwa bebarengan (komunalitas). (DL: 6:46/16/4/11)</i>	✓						✓													✓	Bentuk : turunan (prefiks: {N/ng-/} + <i>manut</i> = <i>ngenuh</i> (fonem /a/ menjadi /e/)) Makna sentral: ‘menganut’ Makna sampingan: ‘mengikuti’	
40.	a. <i>Radiasi nuklir ngandhut zat radioaktif sing ngasilaken cahya alfa, beta, lan gamma (zat paling mbebayani). (DL: 6:44/2/4/11)</i> b. <i>Kabeh kuwi minangka sarana wujud nglestarekake adat, tradisi lan seni budaya sing dipercaya ngandhut sawernane “nilai filsapat” sing dhuwur lan adiluhung. (DL: 6:49/16/4/11)</i>			✓				✓				✓											Makna : (a) ‘mengandung’ dan (b) ‘menyimpan’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (prefiks: {N/ng-/} + <i>andhut</i> = <i>ngandhut</i>) Derivasi Berafiks : (1) adjektiva yang diturunkan verba, (2) verba.
41.	a. <i>Dinas Pendhidhikan Propinsi DIY taun ajaran 2010/2011, yaiku ngenani tumapake KBM (Kegiatan Belajar Mengajar) tataran TK-SD/MI wiwit mlebu ing sekolahan kudu jam 07.00 lan dipungkasi jam 13.15 WIB. (DL: 28:46/16/4/11)</i> b. <i>Kepindho, senajan bom bunuh diri</i>			✓				✓													✓	Makna : (a) ‘masuk’ dan (b) ‘termasuk’. Jenis : polisemi verba keadaan. Bentuk : turunan (prefik: {N/m-/} + <i>lebu</i> = <i>mlebu</i>) Makna sentral: ‘masuk’ Makna sampingan: ‘termasuk’.	

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>asipat jihad fardiyah (jihad perseorangan) nanging sejatining mlebu sajeroné “sel diam” Jamaah Al Qaeda Indonesia. (DL: 5:48/30/4/11)</i>																						
42.	a. <i>Jatine mujudake sasi sing mirungga lan penting tumrape bangsa Indonesia gandheng karo methungule para pemimpine jaman sadurunge kamardikan, kayata Douwes Dekker, HOS Tjokroaminoto, Ki Hajar Dewantara lan saweneh pemimpin jaman kuwi. (DL: 4:52/28/5/11)</i> b. <i>Proklamasi tanggal 17 Agustus mono mujudake asiling semangat kebangkitan sing diwiwiti tanggal 20 Mei kasebut mau. (DL: 4:52/28/5/11)</i>			✓				✓														✓	Makna : (a) ‘mewujudkan’ dan (b) ‘merupakan’. Jenis : polisemi verba keadaan. Bentuk : turunan (konfiks: {N/m-/} + wujud + {-ake}= mujudake) Makna sentral: ‘mewujudkan’ Makna sampingan: ‘merupakan’.
43.	a. <i>Angele nuwuhake rasa persatuan ing tengah bangsa (DL: 4:52/28/5/11)</i> b. <i>Pihak keamanan Mesir tundhone nahan 205 wong sing dianggep kesangkut ontran-ontran sectarian (mbledak-mbledake kapitayan) dina Minggu, 08 Mei 2001 sing nuwuhake korban pati cacahé 12 wong lan 200 liyane nandhang tatu. (DL: 6:52/28/5/11)</i>		✓					✓														✓	Makna : (a) ‘menumbuhkan’ dan (b) ‘menimbulkan’. Jenis : polisemi verba proses. Bentuk : turunan (konfiks: {N/n-/} + tuwuh + {-ake}= nuwuhake) Makna sentral: ‘menumbuhkan’ Makna sampingan: ‘menimbulkan’.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
44.	a. <i>Mula ing pangajab babak-bapak Bupati utawa Walikota sing anyar ing ngendi wae bisa nyurung wilayahe tumuju menyang kemajuan sing tansah dadi idhaman. (DL: 4:52/28/5/11)</i> b. <i>Mubale kerusuhan sectarian ing mesir taun 20011 diwiwiti taun anyar (01 Januari 2011) nalika sawenehe anggota kelompok fundamentalitas tentara Islam Palestina, njeblugake greja Kristen koptik ing kutha Alexandria inggana 13 wong tumekeng pati (DL: 6:52/28/5/11)</i>					✓	✓														✓	Makna : (a) ‘awal’ dan (b) ‘baru’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : dasar Makna sentral: ‘baru’ Makna sampingan: ‘awal’	
45.	a. <i>Mula kanyatan iki njalari saya ramene wong saur manuk rebut bener, rebut kuwasa, lan rebut kemenangan. (DL: 4:52/28/5/11)</i> b. <i>Ramene korupsi lan pakulinan ngedung dhuwit sogokan sawise Indonesia lumebu jaman reformasi taun 1998 tekane wektu iki, kayane ora bakal mendha, kepara malah saya gayeng. (DL: 5:01/4/6/11)</i>					✓		✓													✓	Makna : (a) ‘ramainya’ dan (b) ‘banyaknya’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : turunan (sufiks: <i>rame</i> + {-ne}= <i>ramene</i>) Makna sentral: ‘ramainya’ Makna sampingan: ‘banyaknya’	
46.	a. <i>Ancaman Taliban kanggo ngebrukake (runtuh) Republik Islam Pakistan lan rencana sabanjure ngedegake Negara Islam miturut ngengrengane ora bisa disepelekake. (6:01/4/6/11)</i>	✓						✓						✓									Makna : (a) ‘menunjuk tindakan untuk meruntuhkan <i>Republik Islam Pakistan</i>’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (simulfiks: {N/ng-/} + <i>ebruk</i> + {-ake}= <i>ngebrukake</i>) Asosiatif kontiguitas temporal:

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
																						menunjuk tindakan untuk meruntuhkan Republik Islam Pakistan.
47.	a. Ancaman Taliban kanggo ngebrukake Republik Islam Pakistan lan rencana sabanjure ngedegake Negara Islam miturut ngengrengane ora bisa disepelekake. (DL: 6:01/4/6/11)	✓						✓						✓								Makna : (a) ‘menunjuk tindakan untuk meruntuhkan Republik Islam Pakistan’. Jenis : polisemi verba perbuatan. Bentuk : turunan (simulfiks: {N/ng-/} + ebruk + {-ake}= ngebrukake) Asosiatif kontiguitas temporal: menunjuk tindakan untuk meruntuhkan Republik Islam Pakistan.
48.	a. Kena dipesthekake gedung bioskop bakal mati sesuke. (DL: 4:40/5/3/11) b. Nek aku mati aja ditabuhi nganggo gamelan ora diiringi wayang, ora usah nganggo keris, biasa wae. (DL: 44:02/11/6/11)				✓		✓															✓ ✓ Makna : (a) ‘tutup’ dan (b) ‘meninggal’ Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (prefiksasi ({N-/m-/} + pati = mati) Makna sentral : ‘meninggal’ Makna pengembangan: ‘tutup’.
49.	a. Ketua P2L3 Hj. Mien Soeharto mratelakake menawa P2L3 madeg nalikane tanggal 15 April 2006. (DL: 46:02/11/6/11)			✓				✓						✓								Makna : (a) ‘menunjuk waktu berdirinya Sholawatan putri’. Jenis : polisemi verba keadaan. Bentuk : turunan (prefiks: {N/m-/} + adeg = madeg) Asosiatif kontiguitas temporal: menunjuk waktu berdirinya Sholawatan putri.
50.	a. Kyai Dalhannuri uga nyuplik sawijining hadist Nabi Muhammad SAW, sing intine tumindhak hasud bakal ngobong amal kabecikan wong kang nindhakake, kaya dene geni ngobong kayu bakar. (DL: 49:01/4/6/11)	✓						✓														✓ Makna : (a) ‘menghapus’ dan (b) ‘membakar’. Jenis : polisemi verba perbuatan Bentuk : turunan (prefiks: {N/ng-/} + obong= ngobong) Makna sentral: ‘membakar’ Makna sampingan: ‘menghapus’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>b. Kyai Dalhannuri uga nyuplik sawijining hadist Nabi Muhammad SAW, sing intine tumindhak hasud bakal ngobong amal kabecikan wong kang nindhakake, kaya dene geni ngobong kayu bakar. (DL: 49:01/4/6/11)</i>	✓						✓													✓	
51.	<i>a. Iki minangka swijining tandha menawa pancen akeh tenaga nganggur, tenaga sing umur produktif nanging ora duwe pakaryan gumathok, mung dadi panji klanthung. (DL: 4:02/4/6/11)</i>				✓						✓										✓	Makna : (a) ‘atributkan dengan sebagian atau beberapa sifat atau kualitas dari nama tokoh wayang’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frasa (gabungan dari kata <i>panji</i> dan <i>klanthung</i>) Asosiatif atribut keseluruhan: hanya sebagian atau beberapa sifat atau kualitas dari nama tokoh wayang.
52.	<i>a. Indonesia sing dumunung ing sandhuwure “cicin gunung api” Sirkum Mediterania, ora bisa endha saka dayane gunung geni sing werna-werna (macam-macam) polahe: ngetokake gas racun, lindhu, ngetokake lendhut geni, apadene njeblug. (5:02/11/6/11)</i> <i>b. Nalika perkara tabrakan mau arep disidang ing pengadilan, embuh kepiye ceritane, sing genah wae supir mau rumangsa dionclang ngalor ngidul, dijanjeni werna-werna (banyak), lan dudutane enthek dhuit pirang-pirang mlebone</i>					✓			✓												✓	Makna : (a) ‘banyak’ dan (b) ‘macam-macam’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : turunan (reduplikasi: werna + R = <i>werna-werna</i>) Makna sentral: ‘macam-macam’ Makna sampingan: ‘banyak’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>ana ngendi ora jelas. (4:03/18/6/11)</i>																						
53.	a. <i>Klaim tumpang tindih antarane Negara siji karo sijine ora wurunga nyimpen perkara sing saben wektu bisa jeblug dadi peperangan. (6:03/18/6/11)</i> b. <i>Nanging segara kang ngupengi (perairan laut) kepuloan iki duweni daya piguna gedhe krana nyimpen lenga, iwak lan bisa dadi papan wisata kang ngelam-elami. (6:03/18/6/11)</i>	✓						✓				✓										✓	Makna : (a) ‘merahasiakan’ dan (b) ‘mengandung’. Jenis : polisemi verba perbuatan Bentuk : turunan (prefiks: {N/ny-/} + <i>simpen</i> = <i>nyimpen</i>) ✓ Derivasi berafik: (a) verba dan (b) adjektiva yang diturunkan dari verba Makna sampingan: ‘merahasiakan’ Makna sampingan: ‘mengandung’
54.	a. Perang dingin utawa perang urat saraf (psywar) Abad -20 antarane komunis sing makili “Dunia Timur” lawan liberalis sing makili “Dunia Barat” tekan saiki sejatine ora nate mendha. (6:04/25/6/11)				✓						✓						✓						Makna : (a) ‘terjadinya perang dingin antara komunis dan liberalis mengakibatkan sampai sekarang negara Barat dan Timur tidak pernah berkurang’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frase (gabungan dari kata <i>perang</i> dan <i>dingin</i>) Asosiatif kontiguitas logikal: merupakan sebab-akibat, sebabnya menunjuk perang dingin dan sebagai akibatnya negara komunis dan liberalis tidak pernah berdamai.
55.	a. <i>Ing babagan teknologi, China dadi maling julig nyolong tegnologi Barat sing sabanjure disinau lan diecakake kanggo ngejori teknologi Barat lan AS. (6:04/25/6/11)</i>				✓						✓										✓	Makna : (a) ‘menyebut perilaku negara Cina yang bersifat dan berwatak seperti <i>maling julig</i>’. Jenis : polisemi verba keadaan. Bentuk : frase (gabungan dari kata	

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
																							<i>maling</i> ‘pencuri’ dan <i>julig</i> ‘cerdik’) Asosiatif atributif keseluruhan: menyebut perilaku negara Cina seperti <i>maling julig</i> yakni berperilaku tidak baik, cerdik, dan licik’.
56.	a. <i>Antarane puluhan kutha ing Meksiko sing dikuwasani sudagar endhog setan iki paling serem Ciudad Juarez, sing sebageyan gedhe wargane ngungsi menyang El Paso ing AS. (6:05/2/7/11)</i>				✓						✓										✓		Makna : (a) ‘mempunyai sifat dan watak seperti <i>endhog setan</i> ’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frase (gabungan dari kata <i>endhog</i> ‘telur’ dan <i>setan</i> ‘setan’) Asosiatif atributif keseluruhan: mempunyai sifat dan watak seperti <i>endhog setan</i> yakni meskipun kecil tetapi bersifat menakutkan, merugikan, membuat orang jadi kecanduan, dan menyebabkan kematian’.
57.	a. <i>Kejaba dhuwit AS ngirim senjata ngatih tentara kanggo numpes dedagangan narkoba ing negara-negara iki sing duwe tujuan baku dadekake AS minangka pasar paling gedhe kanggo ngedol bubuk iblis (bubuk iblis) iki. (6:05/2/7/11)</i>				✓						✓										✓		Makna : (a) ‘mempunyai sifat dan watak seperti <i>bubuk setan</i> ’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frase (gabungan dari kata <i>bubuk</i> ‘bubuk’ dan <i>setan</i> ‘setan’) Asosiatif atributif keseluruhan: mempunyai sifat dan watak seperti <i>bubuk setan</i> yakni sifat narkoba seperti bubuk iblis yakni bersifat menakutkan, merugikan, membuat orang jadi kecanduan, dan menyebabkan kematian’.
58.	a. <i>Tim Nasional Indonesia sing dilatih dening Alfred Riedl iki kudu ngeleg pil pait krana tanpa kuwawa mbales</i>		✓						✓												✓		Makna : (a) ‘menelan’ dan (b) ‘menghilangkan’ Jenis : polisemi verba proses

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>aksi pemain Malaysia sing kasil ngalahake Indonesia kanthi skor 3-0. (DL: 5: 32/8/1/11)</i> <i>b. Prastawa lindu gedhe Setu Wage, 27 Mei 2006 ing Yogyakarta kanthi 6.000 korban pati, kurdane Gunung Merapi Oktober-November 2010 ing Yogyakarta-Jawa Tengah sing nuwuhkake atusan pepati lan kerusakan alam- bangunan sing hebat, lindhu lan tsunami Mentawai Oktober 2010 sing ngeleg atusan nyawa, awèh pepeling lamun rusake alam lingkungan bakal nuwuhkake bencana. (DL: 5:02/11/6/11)</i>		✓					✓													✓	Bentuk : turunan (prefiksasi ({N-/ng/} + <i>eleg</i> = <i>ngeleg</i>). Makna sentral : ‘menelan’ Makna sampingan : ‘menghilangkan’.
59.	<i>a. Sing dudu koperasi uga melu njamur kaya usaha rentenir nggunakaken BPKB kendaraan. (DL: 4:08/23/7/11)</i>					✓		✓													✓	Makna : ‘banyak’. Jenis : polisemi verba proses Bentuk : turunan (prefiksasi ({N-/n-} + <i>jamur</i> = <i>njamur</i>). Tipe asosiatif atributif keseluruhan : menunjuk sifat dari tumbuhan <i>njamur</i>.
60.	<i>a. “Mergane duwe prestasi tataran nasional lan internasional mula bisa ngangkat (menjunjung) jeneng kutha Yogyakarta,” ujare Pak Agus. (DL: 8:51/21/5/11)</i> <i>b. Ing sakehe kampanye mratelakake penging nerusaken gegandhengane Thaksin sing durung kelakon yaiku ngangkat (mengangkat) drajate</i>	✓						✓													✓	Makna : (a) ‘menjunjung’ dan (b) ‘mengangkat’. Jenis : polisemi verba perbuatan Bentuk : turunan (prefiks: {N/ng-/} + <i>angkat</i> = <i>ngangkat</i>) Makna sentral: ‘mengangkat’ Makna sampingan: ‘menjunjung’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	warga pedesaan sing ketinggalan ing babagan panguripan, pendidikan, kesehatan, lan keadilan. (DL: 6:08/23/7/11)																					
61.	a. Dene Drs. Y. Nur Widiharyono sing guru sejarah SMA Negeri 1 Sleman milih nyuntak tulisane ana koran utawa majalah. (29/11/13/8/11) b. “Kangge nyuntak ide sing asring ngreridu pikir ”, pratelane Pak Nur marang Djaka Lodang. (29/11/13/8/11)		✓					✓													✓	Makna : (a) ‘mencurahkan’ dan (b) ‘menuangkan’. Jenis : polisemi verba proses Bentuk : turunan (prefiks: {N/ny-/} + <i>suntak</i> = <i>nyuntak</i>) Makna sentral: ‘menuangkan’ Makna sampingan: ‘mencurahkan’.
62.	a. Ngerti-ngerti lumakune dadi cepet. (4/10/6/8/11) b. Sahebat-hebate perusahaan yen bagian pemasarane iku kurang mitayani ora bakal jejeg lan ajeg lumakune perusahaan mau. (29/12/20/8/11)			✓				✓													✓	Makna : (a) ‘berjalannya’ dan (b) ‘beroprasinya’. Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (simulfiks: <i>laku</i> + {- <i>um</i> -} + {- <i>ne</i> } = <i>lumakune</i>) Makna sentral: ‘berjalannya’ Makna sampingan: ‘beroprasinya’.
63.	a. Masarakat dhewe uga perlu njaga waspada lan njaga barange dhewe-dhewe. (4/11/13/8/11) b. Banjur kepiye gayutane standar ISO kan wis kacekel lan njaga semangate? (29/12/20/8/11)	✓						✓													✓	Makna : (a) ‘menjaga’ dan (b) ‘memelihara’. Jenis : polisemi verba perbuatan Bentuk : turunan (prefiks: {N/n-/} + <i>jaga</i> = <i>njaga</i>). Makna sentral: ‘menjaga’ Makna sampingan: ‘memelihara’.
64.	a. Mula nek dipikir mono bab THR kuwi, ya ora mung dadi kawigatene wong cilik , buruh pabrik, karyawan perusahaan swasta thok. (6/13/27/8/11)					✓	✓					✓									✓	Makna : (a) ‘miskin’ dan (b) ‘kecil’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : dasar (tidak mendapat imbuhan). Derivasi nol: (a) nomina abstrak yang

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>b. Temah perkara cilik sing mesthine gampang dirampung sengaja diubal lan didadekake pancadan gawe onar. (6/13/27/8/11)</i>																						diturunkan dari adjektiva (b) adjektiva Makna sentral: 'kecil' Makna sampingan: 'miskin'.
65.	<i>a. Tundhone akeh kelompok masarakat banjur rumangsa 'kendel' tumindhak sapenak wudele dhewe. (4/14/3/8/11)</i>				✓			✓											✓				Makna : (a) 'mewakili objek yakni manusia secara keseluruhan'. Jenis : polisemi nomina Bentuk : turunan (sufiks: <i>wudel</i> + {-e/} = <i>wudele</i>). Asosiatif konstituen keseluruhan : kata <i>wudele</i> digunakan untuk mewakili objek secara keseluruhan yaitu 'semua harus sesuai dengan keinginannya'.
66.	<i>a. Ya nyono mau yen sembarang ora tau diantu-antu. Ngerti-ngerti lumakune dadi cepet. Ora beda kaya umur, gandeng ora tau dienteni, ngerti-ngerti kok wis dadi wong tuwa. (DL: 4:10/06/08/2011)</i> <i>b. Srah-srahan murid utawa siswa katindakake dening Marsudi S.Pd. wakil sekolah marang wong tuwa murid. (DL: 28/13/27/8/11)</i>				✓					✓												✓	Makna : (a) 'orang yang sudah tua' dan (b) 'bapak atau ibu' Jenis : polisemi nomina Bentuk : turunan (pemajemukan : gabungan dari kata <i>wong</i> 'orang' dan <i>tuwa</i> 'tua'). ✓ Makna sentral : 'orang yang sudah tua' Makna pengembangan : 'bapak atau ibu'.
67.	<i>a. Bebarengan kahanan ekonomi AS ngatonake rasio utang ditandhing karo produk domestik brutto (PDB) nyedhaki 98,5 persen, akehe pajeg sing ditampa mung 30,5 persen, dene blanja sing diecakake 46,5 persen. (6/14/3/8/11)</i> <i>b. Rombongan dipimpin ketua BNP –</i>			✓				✓														✓	Makna : (a) 'diterima' dan (b) 'disambut'. Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (prefiks: {di-/} + <i>tampa</i> = <i>ditampa</i>). Makna sentral: 'diterima' Makna sampingan: 'disambut'.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>DIY Hanyoko Priyatno lan anggota wong 10-an ditampa langsung Ketua BNK Gunungkidul. (44/17/24/9/11)</i>																					
68.	a. <i>Mula nalika AS lan negara kulonan (Barat Eropa) ngatonake reaksi keras meruhi pemerintah Suriah ngetapke militer kanggo nindhes demostran tuwuh (timbul) panyaruwe saka PBB, Uni Eropa, apadene AS. (6/15/10/9/11)</i> b. <i>Wiwit Bashar nyekel penguasa, korupsi-kolusi-nepotisme (KKN) tuwuh (tumbuh) subur ing Suriah ingga mancing aksi protes rakyat. (6/15/10/9/11)</i>		✓					✓													✓	Makna : (a) ‘timbul’ dan (b) ‘tumbuh’. Jenis : polisemi verba proses Bentuk : dasar (tidak mendapatkan imbuhan). Makna sentral: ‘tumbuh’ Makna sampingan: ‘timbul’.
69.	a. <i>Saweneh koran dhaerah ngabarake sawise rampung riyaya Idul Fitri taun iki, akeh toko emas dha dikerubuti masarakat. (4/17/24/9/11)</i>				✓		✓								✓							Makna : (a) ‘salah satu hari yang berada dalam satu tahun.’. Jenis : polisemi nomina Bentuk : dasar tidak mendapatkan imbuhan). Asosiatif kontiguitas spasial: secacara figurative menunjuk hari yang lazim berkaitan dengan tahun tersebut.
70.	a. <i>Tumindak kasar, kekerasan, intimidasi, lan aniyaya mental apa dene fisik kudu didohi. (5/46/16/4/11)</i> b. <i>Jalaran nek ketinggalan bakal didohi masarakat mula tembunge moncer kudu Nut Jaman Kelakone. (8/51/21/5/11)</i>			✓				✓													✓	Makna : (a) ‘dihindari’ dan (b) ‘dijauhi’. Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (konfiks: {di-/} + <i>adoh</i> + {-i} = <i>diadohi</i>) Makna sentral: ‘dijauhi’ Makna sampingan: ‘dihindari’.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
71.	a. Miturut Drs. Mujana, kepala sekolah SD 1 Sribitan, sekolah kasebut mujudake SD cikal bakal ing tlatah Bangun jiwa, madeg wiwit tahun 1929 kanthi status sekolah kasultanan. (28:10/06/08/11)			✓				✓						✓									Makna : ‘waktu berdirinya’ Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (prefiksasi : <i>m-</i> + <i>adeg</i> = <i>madeg</i>). Tipe asosiatif kontiguitas temporal : menunjuk waktu berdirinya sekolah SD 1 Sribitan.
72.	a. Kanthi mangkono seni budaya kang adiluhung iki bisa tetep lestari lan ngrembaka, warisan luhur saka para sepuh wajib diuri-uri aja nganti mati . (43/9/30/7/12) b. Utawa paling sethithik watara 12 yuta wong ing Sungu Afrika kaancam mati kaliren ing sasi-sasi candhake lamun ora oleh bantuan pangan saka lembaga Internasional utawa negara manca kasdu tetulung. (6/10/6/8/11)			✓			✓					✓										✓	Makna : (a) ‘punah’ dan (b) ‘meninggal’. Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : dasar (tidak mendapat imbuhan apapun) ✓ Derifasi nol: (a) nomina yang diturunkan dari verba (b) verba Makna sentral: ‘meninggal’. Makna sampingan: ‘punah’.
73.	a. Luwih 1 yuta gegaman diedum marang rakyat kanggo nglawan. (DL: 6:45/9/4/11)				✓				✓											✓			Makna : ‘mewakili keseluruhan anggota hiponimnya yaitu senapan, rudal, granat dan lain sebagainya’. Jenis : polisemi nomina Bentuk : turunan (reduplikasi (<i>gegaman</i> + <i>R</i> = <i>gegaman</i>)) Tipe asosiatif anggota kelas : digunakan untuk mewakili keseluruhan anggota hiponimnya dengan menyatakan makna keseluruhan yaitu senapan, rudal, granat

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
																							dan lain sebagainya’.
74.	a. <i>Kanggo para generasi mudha sinau seni budaya jawa iku dudu nyinau bab kang kuna nanging nylametake warisan saka para leluhur, kang duweni nilai-nilai tradisi dhuwur (luhur). (43/9/30/7/11)</i> b. <i>Utawa malah sing ana dhuwur (pemimpin) padha ora ana sing ngerti apa sing dumadi ing tataran ngisor. (4/18/1/10/11)</i>					✓	✓					✓											✓ Makna : (a) ‘luhur’ dan (b) ‘pemimpin’. Jenis : polisemi adjektiva Bentuk : dasar (tidak mendapat imbuhan apapun) Derifasi nol: (a) adjektiva (b) nomina yang diturunkan dari adjektiva ✓ Makna sampingan: ‘luhur’. Makna sampingan: ‘pemimpin’.
75.	a. <i>Pakistan uga papan mathis kanggo ngirim bantuan pangan lan senjata marang pemerintahan Afghanistan sawise ambruke pemerintah Taliban taun 2001. (DL: 6:01/4/6/11)</i>			✓				✓						✓									Makna : ‘runtuhnya’. Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (sufiksasi (<i>ambruk</i> + {-e} = <i>ambruke</i>). Tipe asosiatif kontiguitas temporal: merupakan waktu yang menuju keadaan.
76.	a. <i>Sasi Juni ora mung mengeti Pancasila, Nanging perlu kanggo mawas dhiri lan mbenahi tingkah laku sing bisa trep karo Jiwaning Pancasila. (5/3/18/6/11)</i>				✓						✓				✓								Makna : (a) ‘salah satu hari yang berada dalam bulan Juni.’. Jenis : polisemi nomina Bentuk : frase (gabungan dari kata <i>sasi</i> ‘bulan’ dan <i>Juni</i> ‘Juni’). Asosiatif kontiguitas spasial: secara figuratif menunjuk hari yang lazim berkaitan dengan bulan Juni tersebut.
77.	a. <i>Sesambungan karo dina riyaya Idul Fitri, gangguan keamanan cetha saya mundhak akeh. (4/15/10/9/11)</i> b. <i>Malah, aja kaget, akeh tentara sing</i>		✓					✓				✓											Makna : (a) ‘bertambah’ dan (b) ‘naik’ Jenis : polisemi verba proses Bentuk : turunan (prefiksasi ({N-/m-/} + <i>undhak</i> = <i>mundhak</i>).

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
	<i>kepingin mundhak pangkate wae, njaluk tulung dhukun. (5/15/10/9/11)</i>																						Derivasi berafiks : (a) adjektiva yang diturunkan dari verba, sedangkan (b) jenis verba.
78.	a. <i>Kosokbaline, gempa Aceh 2004 lan DIY 2006 ing Indonesia malah metha kalodhangan ombor sakehe petugas lan penitia korban gempa, bancakan dhuwit lan bantuan ingga korban gempa malah ora komanan. (DL: 6:43/26/3/11)</i> b. <i>Ing kalodhangan iku Dalai Lama uga netepake tekad mundhur saka panggung politik Tibet kaya sing wis dirancang wiwit 10 taun kepungkur. (DL: 6:47/23/4/11)</i>				✓			✓														✓	Makna : (a) ‘peluang’ dan (b) ‘kesempatan’ Jenis : polisemi nomina Bentuk : turunan (konfiksasi : {ka-} + lodhang + {-an} = kalodhangan). Makna sentral : ‘peluang’ Makna pengembangan : ‘jalur’.
79.	a. <i>Tarunge pemerintah Aljazair karo Front Pembebasan Islam nuwuhake korban pati kliwat 200.000 jiwa. (DL: 6:40/5/3/11)</i> b. <i>Saiki sing baku, kaya sing wis kawruh yen tandhing olahraga kuwi ndhidhik lan ngajari wong murih dha sportif, jujur lan nuwuhake watak satriya. (DL: 4:41/12/3/11)</i>		✓					✓														✓	Makna : (a) ‘menibulkan’ dan (b) ‘menumbuhkan’ Jenis : polisemi verba proses Bentuk : turunan (simulfiks ({N-/n-} + tuwuh + {-ake} = nuwuhake). Makna sentral : ‘menumbuhkan’ Makna sampingan : ‘menumbuhkan’
80.	a. <i>Jatine mujudake sasi sing mirungga lan penting tumrape bangsa Indonesia gandheng karo methungule para pemimpine jaman sadurunge kamardikan, kayata Douwes Dekker, HOS</i>		✓					✓														✓	Makna : (a) ‘munculnya’ dan (b) ‘timbulnya’ Jenis : polisemi verba proses Bentuk : turunan (simulfiks ({me-} + thungul + {-e} = methungule). Makna sentral : ‘munculnya’

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22
	<i>Tjokroaminoto, Ki Hajar Dewantara lan saweneh pemimpin jaman kuwi. (DL: 4:52/28/5/11)</i> b. Tanggal 20 Mei 1908 mertandani methungule 'kesadaran' berbangsa lan bernegara ingga rumangsa butuh marang kamardikan. (DL: 4:52/28/5/11)		✓					✓													✓	Makna pengembangan : 'timbulnya'.
81.	a. Kejaba iku uga diadani kirab Budaya kang dilombakake kang pasartane kabeh desa lan sekolahan kang ana Kecamatan Prambanan. (47:04/25/6/11)				✓		✓								✓							Makna : 'orang-orang desa'. Jenis : polisemi nomina Bentuk : dasar. Tipe asosiatif kontiguitas spasial : secara figuratif untuk menunjuk orang-orang yang lazim berkaitan dengannya.
82.	a. Kena diarani sandhangane pegawe kuwi: korupsi. (5:01/4/6/11)				✓			✓									✓					Makna : 'semua yang dimiliki pegawai'. Jenis : polisemi nomina Bentuk : turunan (sufiksasi : <i>sandhang</i> + {-ane} = <i>sandhangane</i>). Tipe asosiatif sebagian-keseluruhan: <i>sandhangane</i> menunjuk makna semua yang dimiliki pegawai.
83.	a. Lan coba gatekake carane masarakat nggunakake kendharaan ing ndalan-ndalan umum. (DL: 3/18/6/11)				✓			✓											✓			makna : 'keseluruhan jenis dan merek kendaraan'. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : dasar. Tipe asosiatif anggota kelas : digunakan untuk mewakili keseluruhan anggota hiponimnya dengan menyatakan makna keseluruhan keseluruhan jenis dan merek kendaraan.

Tabel Lanjutan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	
84.	a. <i>Kanyatan, Pakistan karepotan ngadhepi teroris Taliban lan Al Qaeda sing miturut Menteri Senior Provinsi Pakhtunkhwa Basir Ahmed Bilour, ngemperi kewan alas sing ora patut disebut manungsa lan ora cocok yen disebut muslim. (DL: 6:01/4/6/11)</i>				✓						✓										✓		Makna : ‘sifat dan prilaku seperti hewan hutan’. Jenis : polisemi nomina. Bentuk : frase (gabungan dua kata <i>kewan</i> ‘hewan’ dan <i>alas</i> ‘hutan’). Tipe asosiatif atributif keseluruhan : menunjuk sifat dan prilaku seperti hewan hutan.
85.	a. <i>Krana omonge sing atos iki jalari sesambungane karo mantan Presiden Meeksiko Ramos Felipe Calderon dadi pecroh. (6:07/16/7/11)</i>			✓				✓								✓							Makna : ‘perilaku bicaranya’. Jenis : polisemi verba keadaan Bentuk : turunan (sufiksasi (<i>omong</i> + {-e} = <i>omonge</i>)). Tipe asosiatif kontiguitas logikal : merupakan sebab-akibat yang menunjuk pada prilaku berbicaranya.
86.	a. <i>Jalaran, senajan cacache kursi sing dienggo rebutan cacache sethithik nanging kabeh suwara rakyat dietung kanthi becik. (5:05/2/07/11)</i>				✓		✓												✓				Makna : ‘setiap orang’. Jenis : polisemi nomina Bentuk : dasar. Tipe asosiatif kontituen keseluruhan : bagian objek yang digunakan untuk mewakili objek secara menyeluruh.

Keterangan:

1. V : verba	8. Trn : turunan	15. Ak : asosiatif kontiguitas	20. Akk : asosiatif kontituen- keseluruhan
2. Vp : verba perbuatan	9. Af : afiks	16. Akt : asosiatif kontiguitas temporal	21. As : asosiatif anggota kelas
3. Vs : verba proses	10. R : reduplikasi	17. Ap : asosiatif kontiguitas spasial	22. Atk : asosiatif atributif
4. Vk : verba keadaan	11. M : majemuk	18. Akl : asosiatif kontiguitas logikal	Keseluruhan
5. Nm: nomina	12. Fr : frase	19. Ask : asosiatif sebagian- keseluruhan	23. Ms : makna sampingan
6. Adj: adjektiva	13. Dr : derivasi		
7. Dsr : dasar	14. Pf : perluasan figurative		